

הדלקת נרות: 16:19

צאת שבת: 17:30

מוצ"ש לר"ת: 18:05

הזמנים לפי אופק ירושלים

שבת
שלום!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קזואס שליט"א

ביחד

משמעות הקידושין

נתעמק יותר ונבחן את הקידושין הנערכים תחת החופה. חז"ל קבעו שנוסח האמירה של הקידושין בשעת החופה יהיה: 'הרי את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל'. כל החתונה מבוססת על אמירת מילה אחת - מקודשת. חתן שלא אמר מילה זו, נשאר רווק. מקודשת היא המילה שעליה כורתים את ברית הנישואין.

אם תשאלו חתן שזה עתה קידש את כלתו, וירד מהבמה: מה עשית על הבמה? הוא יענה: קידשתי את אשתי. מה אמרת לה? הרי את מקודשת לי. מה זה מקודשת? הוא יענה: תשאל את הרב, הוא עוד לא הלך... אני לא רב... מה קרה כאן? בחור שילם 100,000 ₪ לקייטרינג, הזמין את שלישיית 'הזמרים הצרודים', הפריח 1000 בלונים ו-400 יונים, הוא וכלתו ירדו בתוך כלוב מהתקרה, וכל זה כדי לקדש אותה. וכששואלים אותו: מה זה 'מקודשת', הוא שולח אותנו לרב... אז על מה הוא חתם והתחייב בכתובה???

צריך לדעת שתופעת הגירושין לא מתחילה ברבנות, אלא נעוצה בהבנת משמעות הקידושין. כשלא מבינים את משמעות המשפט 'הרי את מקודשת', אז קל לומר אחר כך: 'הרי את מגורשת'. תופעת הגירושין מתחילה בעצם מתחת לחופה. הקידושין דומים ליריית חץ, כל סטייה קלה מביאה לפספוס של המטרה.

מהי אם כן המשמעות של לקדש אשה? מה נדרש לעשות כדי לעבור מתפישות עולם של רווק לתפישות עולם של נשוי? כיצד מתחילים לממש חיי שותפות? דעו לכם שהמשימה הזו אינה קלה, ודורשת עבודה עצמית רבה. המשמעות של המילה מקודשת היא - מופרשת, מובדלת ומיוחדת לי, ואסורה על כל הגברים שבעולם. אני שלך ואת שלי, כמו אדם וחוה בגן עדן. בגן עדן לא היו עוד גברים, ולא היו עוד נשים ולא היה מקום לתחרות ולהשוואות. מבחינתנו, מהחתונה הפכנו להיות זוג אחד, אין יותר נשים ואין יותר גברים. רק כך נוכל להתאחד לגמרי, בצורה מושלמת. אם היינו מבינים שאין איש אחר בעולם מלבד בעלי, ואין אשה אחרת בעולם מלבד אשתי, היינו מוכרחים להסתדר!

אחרי טקס החופה והקידושין, כשהחתן רצה לרדת מהבמה... עצר הרב את החתן ושאל אותו: חתן יקר, שמעת מה שאמרנו בברכה האחרונה של השבע ברכות? ענה החתן: שמעתי... שאל הרב: הבנת? והחתן ענה: לא הבנתי... הסביר לו הרב: אמרנו בברכה - 'אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה רינה, דיצה וחדוה...'. אתה יודע מתי יהיה לך 'ששון ושמחה' עם הכלה שלך? שאל הרב, ואמר: כשתשכח את גילה, רינה, דיצה וחדוה... כמה שזה נכון. לפעמים מה שמפריע לנו להתאחד זו המחשבה שעם 'ההוא' היה לי יותר טוב... ועם 'היא' הייתי מצליח יותר... אבל ההרגשה שהדשא של השני 'ירוק' יותר, בטעות (מתוך ספר 'ביתנו החדש').

פרשת השבוע

הכרת הטוב

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל אֶהְרֹן קח מִטֶּף וַיִּטֶּה יָדָךְ עַל מִימֵי מִצְרַיִם". משה רבינו התבקש מהקב"ה להכות את מימי היאר במכות דם וצפרדע, ולהכות את עפר מצרים במכת כנים. משה רבינו סרב להכות את היאר ואת העפר בטענה של הכרת הטוב.

הוא טען ואמר שהוא לא יכול להכות את המים של הנילוס מכיון שהם השיטו את התיבה כאשר היה בן 3 חודשים. ולא יכול היה להכות את העפר מפני שהכיר לו טובה שכיסה את המצרי שנאמר: "וַיִּדַּךְ אֶת הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֶנּוּ בַחֹל". ואף על פי שבמכות אלו יהיה קידוש ה' גדול ועצום ובעזרתם יצאו בני ישראל מארץ מצרים עדיין משה לא הסכים מגודל הכרת הטוב והקב"ה הסכים עמו. ואמר לו שיאמר לאהרון להכות את המים והעפר.

ולכאורה מה הענין להכיר טובה לדומם הרי טבע המים להציף את העץ, וטבע העפר לכסות את הגופה? ולדוממים הללו אין בחירה לעשות או לא לעשות. ואף על פי כן משה רבינו מלמדנו להכיר להם טובה. כיוצא בדבר למדנו גם ממאמר חכמים 'בור ששתית ממנו מים, אל תשליך לתוכו אבן'. וכל כך למה? מכיון שאתה חייב לו הכרת הטוב ששתית ממנו אף על פי שהוא דומם ואינו מרגיש כלום.

את אותו עקרון למדנו ממאמר נוסף 'אין מעבירין על האוכלין' שפירושו אם אדם רואה לחם מושלך בדרך, אסור לו לעבור מעליו אלא להרימו ולשים בצד אף על פי שהוא לא השליך את זה. וכל זה מצד הכרת הטוב לחם שמחיה את האדם.

מכל האמור לעיל למדנו קל וחומר שאם לדבר דומם, חסר בחירה, חייבים הכרת הטוב כי סוף סוף קיבלנו ממנו שירות קל וחומר שצריך להכיר טובה לבעל חיים ובן בנו של קל וחומר להכיר טובה לאדם שהוא בעל בחירה שברצונו היטיב לנו.

ואין גבול להכרת הטוב. כתוב בתורה: "לא תתעב מצרי פי גר היית בארץ... דור שלישי יבא להם בקהל ה'". הרב דסלר כתב על פסוק זה וזה לשונו: דבר זה פלא גדול להכיר טובתם של מצריים! על מה? על עבודת הפרך, שחיטת הבנים, שיקוע הבנים בבניין, זריקתם למים, ותבן לא יתן לקם ותבן לגבים תתנו, וכאשר באו לשדות לקושש קש המצריים היו מכים אותם באכזריות... לאלו חייבים להכיר טובה? ... אלא שהתורה ריחמה עליהם משום אותם שנים שהיו לכם אכסניה בשעת הדחק. ומפשטות הכתוב משמע שמחויבים אנו להכיר טובה למצריים על כל השנים שגרנו על אדמתם אף שהיו אלה חיי צער, כי סוף סוף "גר היית בארצו". וכל האכזריות אינה מכבה טובה זו.

זאת ועוד, חייבים לכבד את האדם שאירח אותנו יותר מכיבוד אב ואם. ומובא במדרש 'כל הפותח פתחו לחברו חייב בכבודו ויותר מאביו ואמו. אתה מוצא בעת שנלקח אליהו מאלישע וזכה ליטול פי שניים ברוחו... היה לו לילך לאביו ולאמו ולהחיותם. כמו שהחיה את בן אכסניה שלו. וכן אליהו היה לו להחיות אבותיו כמו בן הצרפתי אלא שמסר נפשו על אכסניה שלו.

כתוב כאן דבר נפלא שאדם מקבל כח להחיות מתים כמו אליהו ואלישע, בדרך הטבע היה צריך לרוץ ולהחיות את הוריו שחייב בכבודם. והוא משתמש בכח הזה להחיות את בני המארחים שלו.

הרב דסלר הסביר בשם המפרשים שעשיית ניסים גלויים כגון להחיות מתים, סכנה היא לעושיה. ובשביל אבותיו שדבקו בהם טבעים אינו רשאי להסתכן. מה שאין כן בשביל מכניס אורח שעושה זאת בבחירתו ומעשה זה הוא למעלה מן הטבע מותר להסתכן משום הכרת הטוב.

שבת שלום ומבורך
אבנר קזואס

הרופא נתן לפציינט "שלושה חודשים" מקסימום.
והנה קרה נס והאיש הבריא. אמר לו הרופא: "תגיד תודה לפחות".
השיב הפציינט: "דוקטור, תגיד אתה תודה - כי כאשר גסטתי
ראיתי את המלאכים מכינים את רשימת הרופאים שצריכים למות השנה,
וביניהם היה גם השם שלך.
אז אמרתי להם: "תוציאו אותי מהרשימה. הוא בכלל לא רופא..."

בדיחה

טיפול מונע

אסור לבזו או לזלזל בבני הנעורים או להביע ייאוש. צריכים לזכור שגם לבחורים ולבחורות הללו, יש כבוד עצמי ואי אפשר לבטל אותו במחי יד. אמא לא תאמר לבת שלה: אני בגילך לא הייתי עושה את זה. אמא יקרה, עליך לדעת שהמשפט הזה מעצבן, לא רלוונטי וגם לא נכון. המשפט הזה מעצבן מפני שאי אפשר לערוך השוואות בין בני אדם כי כל אחד נברא שונה עם דחפים וכישרונות שונים. הוא לא רלוונטי מפני שאי אפשר להשוות בין הדור שלך לבין הדור של ילדינו. בדור שלך לא היה קניון, והמותגים היו רק 'אתא' ו'כיתו', ואת הקניות לשבת היינו עושים במכולת. לעומת זאת, היום, הקניונים עצומים, כמות המותגים כבר לא נספרת, וישנם הרבה פיתויים ודחפים לקנות עוד ועוד.

אסור לשכוח שילדינו נולדו לעולם של מדיה, פלזמה, אייפון, Wifi, וואטסאפ... ולך אמא בקושי היה מחשב או טלפון לחצנים. בנוסף לכך, את כבר בוגרת, כבת 40, מטופלת בילדים והתסיסה שלך כבר נרגעה. בתך בת ה-17 צעירה ותוססת, ויש לפניה את כל הפיתויים שאמרנו, לכן ההשוואה בינך לבניה לא רלוונטית. וגם לא נכון להשוות, כי אמרו חז"ל: 'יָאֵל תִּדְוֹן אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגְיַע לְמִקְוָמוֹ'. כדי לשפוט משהו צריך להכיר את כל הגורמים המשפיעים עליו, כגון: דחפים, כוחות נפש, סביבה ועוד, שאותם אנו לא מכירים. אבא יקר, אל תאמר לבנך המתבגר: אם הייתי במקומך... אל תשכח שבנך בן ה-15 נחשף למידע ותובנות שלא היו לך אפילו בגילאים 25-30.

למדנו שהילד הוא לא שלנו, הוא רק פיקדון. וממילא אחריות ההורים אינה על התוצאות הסופיות אלא על ההשתדלות להוציא מהילד את המקסימום. עלינו לכוון אותם לתפקידים הראויים להם, לפי הכשרונותיהם וכוחות הנפש שלהם שיעזרו להם להסתדר בחיים. למשל, אסור להכריח ילד להיות עורך דין או רופא. יכול להיות שהכישרונות שלו לא מתאימים לזה בכלל, ואז החומר התיאורטי ישעמם אותו, ובסוף הוא לא ילמד ולא יצא ממנו דבר. לחץ כזה מעורר התנגדות ויאנטי כלפי ההורים ומעורר גם את 'מרד הנעורים'.

פעמים רבות הורים רוצים להגשים בעזרת ילדיהם את החלומות העצמיים שלהם. ואת מה שהם לא הצליחו להיות, הם רוצים שהילדים יהיו. ואני שואל, מי אמר שהם מתאימים לשאיפות שלכם?

למשל, אבא חולם שבנו יהיה רב גדול, או דיין, או מגיד שיעור, וכישרונות הילד אינם מתאימים לכך. אם נכוון אותם למקומות הלא מתאימים כדי להגשים חלומות ונתעקש איתם על כך, זה יעורר את המרד וההתרסה ויצור אצלם התניה שלילית. ניתן 'לעקוף' את 'המלחמות' האלו על ידי אבחון מוקדם, ובחירת עיסוקים שיתאימו לילד.

סיפור לשבת

הרה"ג שמואל אליעזר הלוי אידליס – המהרש"א

כאשר היה יושב וכותב את פרושו על כל הש"ס בלילות, היה קושר את שערותיו לחבל שקצהו קשור בתקרה ואם השינה תגבר עליו ותאיים להרדימו, וראשו יישמט חלילה על השולחן, מיד ימשכו שערותיו והוא יתעורר, בדרך זו לא יוכל להירדם בשעת תלמודו. כל זה עשה בינו ובין עצמו כדי שלא יישן לילה שלם עד שגמר פרושו על כל הש"ס.

רק בימים היה ישן כשלוש שעות. אט אט נתגלתה גאונו ותלמידים רבים נקצבו אליו ובקשו ללמוד תורה מפיו ואכן הוא העמיד תלמידים רבים אשר הדליק בהם תשוקה מופלאה לאהבת תורה.

ביתו של המהרש"א הקדוש היה פתוח לרווחה ונתן לכל עובר אורח ועני, לחם לאכול ומקום ללון. על משקוף ביתו היה חרוט הפסוק: "בחוף לא ילין גר, דלתי לאורח אפתח" (איוב לא) בית זה עם השלט היה מתנוסס עד שנת תרמ"ט שאז נשרף הבית.

כאשר התקבל רבינו לרב באוקראינה, הקים ישיבה בה למדו אלפי תלמידים. כיוון שהמקום לא הכיל את הרבים שנהרו לישיבתו, החליטה הקהילה לבנות ישיבה חדשה גדולה ומרווחת. בהתאסף אנשי הקהילה ונכבדיה למכירת הנחת אבן היסוד, הגיע לשמש אדם עני וביקש שיקנה עבורו את המצווה מבלי שהציבור ידע את זהותו. השמש עשה כדבריו והלה שזכה במצווה, אמר לשמש לכבד את המהרש"א בהנחת האבן. לאחר שהקהל שב לביתו, ביקש המהרש"א את השמש לגלות לו מי האיש שכיבד אותו.

כהגיע האיש אל המהרש"א, סיפר כי איננו עשיר ועשה זאת כיוון שאין לו בנים. המהרש"א ברכו שה' יזכהו בבן זכר שילמד בישיבה הזאת שתיבנה. אשתו, אכן נתעברה, ובהיות הנער בר מצווה הביאו אביו לישיבה הנ"ל. כיוון שהגבאים לא הסכימו לקבלו עקב גילו הצעיר, ניכנס אביו אל המהרש"א ולאחר שהזכיר לו את המאורע קיבלו המהרש"א לישיבה.

(פניני עין חמד)

בסמוך לקברו של המהרש"א קבור יהודי שעל קברו חקוק: 'פה נטמן יעקב הקמצן' בשל מעשה שהיה. אותו יעקב, מעולם לא נתן צדקה לעני, לא תמך בנזקקים, וכל נצרך שהקיש על דלת ביתו וביקש עזרה, היה 'הקמצן' פותח את הדלת ואומר: "איני מסוגל לתת מכספי לאחרים!" וזאת למרות עושרו המופלג בשל עסקים חובקי תבל שהיו בבעלותו. כל אנשי עירו בזו לו, וכשפגשוהו בדרכם, אף היו מחרפים ומגדפים אותו על גודל קמצנותו. אך הוא בשלו, משפיל עיניו ולא עונה וממשיך בדרכו.

כל זאת עד ליום פטירתו. כיוון שבשעה שנסתלק מן העולם, הגיעו כל גבאי הצדקה והעידו בפני המהרש"א: "יעקב הקמצן, הוא זה שהיה תורם סכומים נכבדים מאוד לקופות הגבאים וכל מעשיו היו לשם שמיים בסתר", ואף השביעם שלא יגלו זאת לאיש כיוון שלא רצה שיכבדוהו על צדקותו. כששמע זאת המהרש"א, עמד על רגליו וציווה שכל בני העיר חייבים להשתתף בלווייה והוסיף ואמר: "ראוי ונכון שאף על המצבה יחקק שמו 'יעקב הקמצן' כיוון שבכל הנוגע לכבודו היה הוא 'קמצן גדול' שהרי לא ביקש לעצמו לא תהילה ולא כבוד, לא פרסום ולא יוקרה ובוודאי שנהנה הוא מאוד מתואר זה. ואף אני מבקש שלאחר פטירתי תקברוני סמוך לקברו ממש והלוואי ואזכה להיות במחיצתו אף בעולם הבא!"

בצעירותו, כאשר גר בפוזנא, לא היה מוכר בשנותיו הראשונות כגדול בתורה, ולא עוד אלא הבריות היו מבזים אותו כיוון שגידל את שערות ראשו, ובשל שערותיו הארוכות חשבוהו אנשי עירו לתימהוני. המהרש"א ניתק עצמו מטרדות היום יום ודאגות הפרנסה לא העסיקוהו כלל. כל מעיניו היו נתונים רק בעולמה של תורה, הוא ניתק עצמו מהבלי העולם הזה והעפיל במעלות התורה.

ומדוע החליט לגדל שערותיו? סיבה זו ידעה אשתו ושמרה אותה בסוד. כיוון ששקידתו של המהרש"א בתורה לא ידעה גבול, הוא רצה להפיג מעיניו את השינה.

"אין זוג לא מוצלח, יש זוג לא מודרך"

האם יש לכם מריבות ויחוסים?
מרגישים שאינכם מתאימים?
הילד שלכם מתחצף?

לייעוץ בנושא שלום בית, חינוך ילדים,
הדרכת חתנים/כלות עם יועצים זוגיים מוסמכים של
ארגון ביתנו החדש הפרוסים בכל רחבי הארץ

חייגו עכשיו - 1599-59-39

שאל את הרב

לייעוץ באופן אישי
עם הרב אבנר קוואס שלי"א

ניתן להתקשר בימים ג' וד'
בין השעות 14:30-15:30

1599-59-39